විද්වත් මණ්ඩපය

මිනිසාගේ ආරම්භයේ සිටම විවිධ වූ වයිරසවලට මුහුණ දී තිබෙන බව ඒ ගැන සොයා බැලීමේදී පෙනී යයි. ඉන් අදහස් වන්නේ අප වයිරස් සමග ජීවත්වන බව නේද? එහෙත් වරෙක එය, මිනිසාගේ ජීවිතය බිහිසුණු මරණයෙන් කෙළවර කරන්නට තරම් භයානක විය. ලෝකයේ වැඩිපුරම රෝග හදන්නේ වයිරස් මගින් යැයි කීවොත් ඔබ පුදුමයට පත්වෙනු නිසැකය. එය විශාල මරණ සංඛ්‍යාවකට හේතු වේ. ඇත්තෙන්ම, වයිරසයක් කියන්නේ මොන වගේ දෙයක් ද, එය ඇති වෙන්නේ කොහොම ද, මෙයින් බේරෙන්න ක්‍රමයක් ඇත්තේම නැති ද යන්න ගැන විමසා බැලිය යුතු කාලීන අවශ්‍යතාවයකි. ඒ සඳහා මෙවර විද්වත් මණ්ඩපය වෙන් කරමු.

කොරෝනා රෝගීන්

ජීවීන්ගේ ආරම්භයේ සිටම වයිරස් තිබුණා

වයිරසයක් යනු ජීවියෙක් හෝ අජීවියෙක් නොවන අතර ඒ අතර පවතින ජීවී අනුවකි. වයිරසයක් පවතින්නට නැති නම් වැඩෙන්නට නම් කිසියම් ජීවියෙක් සිටිය යුතුය. ඒ මිනිසෙක්, නැති නම් සත්ත්වයෙක් විය හැකියි. ඒ අනුව සෑම ජීවියෙකුගේම වයිරස් ජීවත් වේ. ඒවා බෙදෙන්නේ සජීවී සෛල ඇතුළේ දී පමණයි.

මිනිසුන්, ක්ෂීරපායි සතුන්, බැක්ටීරියා, දිලීර, ශාක ඇතුළු සෑම ජීවී කොට්ඨාසයකම වයිරස් ආසාදනය වේ. එය ඇසට පෙනෙන්නේ නැත. බලාගත හැක්කේ ඉලෙක්ට්‍රෝන අන්වීක්ෂයෙකිනි. රවුම්, ගෝලාකාර, හතරැස් ආදී වශයෙන් එහි හැඩය විවිධාකාරයි.

වයිරසයක් ඇතුළේ තිබෙන්නේ ඒක න්‍යෂ්ටික අම්ල එක වර්ගයකි. එනම් ඩී.එන්.ඒ. හෝ ආර්.එන්.ඒ. යන වර්ග දෙකින් එකකි. මිනිසා ඇතුළු විශාල සත්ත්ව කොට්ඨාසයක මෙන්ම බැක්ටීරියා හා දිලීරවලත් ඩී.එන්.ඒ. සහ ආර්.එන්.ඒ. යන දෙකම තිබේ. එහෙත් වයිරස්වල තිබෙන්නේ මේ දෙකෙන් එකකි.

වයිරසය බෙදෙන නැති නම් ගුණනය වන අතර ඒ සඳහා ජීවී සෛලයක් අවශ්‍ය වේ. උදාහරණයක් ලෙස වයිරස කිහිපයක් පරිසරයට මුදාලූ පසු එය ඒ ආකාරයෙන්ම එහි තිබෙන අතර, බෙදී වෙන්ව යන්නේ නැත. නමුත් කිසිවකුගේ නැති නම් ජීවියෙකුගේ ශරීරයකට ඇතුළු වුවහොත් ඒවා බෙදී යන්නේ. මේ අනුව ජීවී සෛලයක් නැතිව වයිරසයකට ජීවත් විය නොහැකියි. මේ නිසා තමයි කොරෝනා වයිරසයෙන් බේරෙන්න නාසය, මුඛය ආවරණය කරන්න, මුහුණු ආවරණ පළඳින්න, අත් සෝදන්න කියන්නේ.

වයිරස් කාණ්ඩ රාශියක් දක්නට ලැබේ. මේ අනුව ශාක, සත්ත්ව, බැක්ටීරියා ආදී වශයෙන් ආසාදනය වන කාණ්ඩ කිහිපයක්ම තිබේ. ඒ අනුව සමහර වයිරස් මිනිසුන්ට පමණක් ආසාදනය වේ. හෙපටයිටිස් බී, සාම්පර, පැපොල ඊට උදාහරණ කිහිපයකි. එහෙත් සතුන්ගෙන් ආසාදනය වන වයිරසයක් මිනිසාට ද ආසාදනය විමට හැකියාව තිබේ. එබෝලා, ජලජීතිකාව, කොරෝනා, ඩෙංගු ආදී වයිරස ඊට උදාහරණ කිහිපයකි.

කෙසේ වෙතත්, වයිරස බෝවන ක්‍රම රාශියකි. මෙහිදී මිනිසුන් අතර සහ සතුන්ගෙන් මිනිසුන්ට බෝවන වයිරස ලෙස දැක්විය හැකියි. කෙලු බිඳිති, රුධිරය, රෝගීන්ගේ තරල, ලිංගික සම්බන්ධතා, අවයව බද්ධ කිරීම ආදි වශයෙන් මිනිසුන් අතර ද සතුන් සපා කෑමෙන් (ජලජීතිකාව), මදුරුවන්, කිණිතුල්ලන් ආදී කෘමි සතුන්ගේ දෂ්ටනයෙන් සතුන් මගින් ද බෝ වේ. එපමණක් නොව ආහාර, ජලය ආදී මාර්ගයන්ගෙන් ද බෝවෙයි.

වයිරස් රෝග විවිධාකාරයි. අපගේ ස්වසන පද්ධතිය, ස්නායු පද්ධතිය, ආහාර ජීර්ණ පද්ධතිය, අක්මාව, සම ආදී කොටස් ආසාදනය කිරීමේ හැකියාවක් පවතිනවා. එපමණක් ද නොව එක වයිරසයකට එක රෝගයක් පමණක් නොව, රෝග රාශියක් හදන්න හැකියාවක් තිබෙනවා. නැති නම් එක රෝගයක් වයිරස් ගණනාවකින් හදන්නත් පුළුවන්.

සමහර වයිරස් ආසාදනවලින් රෝග ලක්ෂණ පෙන්නුව ද තවත් සමහර ආසාදනවලින් රෝග ලක්ෂණ පෙන්නන්නේ නැති වුවත්, එය මාරාන්තික තත්ත්වයක් දක්වා දිව යනු දක්නට ලැබෙනවා. සමහර වයිරස් පිළිකාජනක ද විය හැකියි.

හෙපටයිටිස් බී, ගැම්ගෙල පිළිකා ඊට උදාහරණ වශයෙන් සඳහන් කළ හැකියි.

සමහර වයිරස් මිනිසාට ආසාදනය වී ජීවිත කාලයම ක්‍රියාකාරීව නොසිට, ප්‍රතිශක්තිය නැති වූ විගස මතු වෙන අවස්ථා ද තිබේ. වයසට යාම නිසා සිරුර දුර්වල වීමෙන් පමණක් නොව, වකුගඩුවක් බද්ධ කිරීම, එච්ඩස් වැනි ප්‍රතිශක්තිය අඩු රෝගයක් හැදුන විට එම වයිරසය මතු වී රෝග සාදනු ලබනවා.

වයිරස් හදන රෝග කෙටි කාලයකින් සුව වෙන අතර, මරණයට පත් කරන අවස්ථා ද නැතුවාම නොවේ. තවත් සමහර වයිරස් ජීවිත කාලයම ආසාදනයට ලක් වී, රෝගී තත්ත්වයන් ඇති කරනවා. උදාහරණ ලෙස එච්.අයි.වී, හෙපටයිටිස් බී සහ සී සඳහන් කළ හැකියි.

සෑම හැනම වයිරස් අඩු වැඩි වශයෙන් පවතිනවා. අලුතින් එන වයිරස් නැති නම් සතුන්ගෙන් බෝවන වයිරස කාලයෙන් කාලයට මතු වෙනවා. සමහරවිට ලෝකයේ එක පැත්තකට පමණක් සීමා වීමට හෝ ලෝකය පුරාම පැතිරී යන්න පුළුවන්. ඉටබිරි අප්‍රිකාවේ එබෝලා සහ මැද පෙරදිග කොරෝනා (2014 සිට 2016) මීට පෙර එක පැත්තක පමණක් ඇති වී තිබෙන වයිරස වන අතර, එය සතුන්ගෙන් මිනිසුන්ට බෝ වුවත් මිනිසුන් අතර පැතිර ගියේ නැහැ. ඉන්ෆ්ලුවන්සා (1918), ඌරු උණ (2009), සාෆ් වයිරසය (2002), කොරෝනා (2019/2020) ලෝකය පුරා පැතිර ගිය වයිරසවලට උදාහරණයි.

මිනිසාගේ ප්‍රතිශක්තිකරණය අනුව වයිරස් රෝග වෙනස් විය හැකියි. මේ අනුව සමහර වයිරස් රෝග ළදරු අවධිය, වැඩිහිටි අවධියේ ඇතිවන අතර, තවත් අයට ප්‍රතිශක්තිකරණය අඩු වූ පසුත් ඇති වෙනවා.

වයිරස රෝග හැදුන පසු, ජීවිත කාලයටම ප්‍රතිශක්තිකරණය හැදෙන අවස්ථාත් තිබෙනවා. ඉන්ෆ්ලුවෙන්සා වයිරසය ඊට එක උදාහරණයක්. සෙම්ප්‍රතිෂ්‍යාව කාලයෙන් කාලයට අපට හොඳ වෙමින් හැදෙන්නේ ඒ නිසයි. නමුත් සමහර වයිරස්වලදී, මෙම තත්ත්වය දැක ගැනීමට ලැබෙන්නේ නැහැ.

මනනවර ජාතික රෝහලේ විශේෂඥ වෛද්‍ය (වයිරස්) රෝහිත මුතුගල

ඇතැම් වෙනවා. එම වයිරස විවිධ ප්‍රභේදවලින් නැවත ආසාදනය වෙන්නත් පුළුවන්.

සරම්ප, පැපොල, කම්මුල්ගාය, පෝලියෝ, වසූරිය වැනි රෝග බොහොමයක් සඳහා සාර්ථක එන්නත් සොයා ගෙන තිබුණ ද සමහර වයිරස් රෝග සඳහා එන්නත් නැහැ. ඒ නිසා වයිරස් රෝග වළක්වා ගැනීම සඳහා

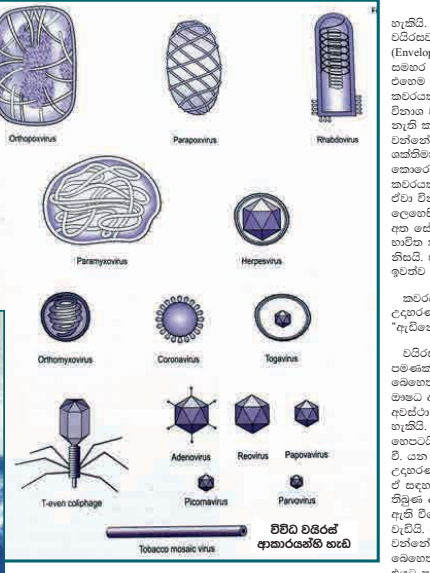

විවිධ වයිරස් ආකාරයන්හි හැඩ

පියවර ගැනීම වැදගත්.

ස්වසන පද්ධතිය ආසාදනය කරන රෝග සඳහා මුහුණ ආවරණ පැළඳීම, ආහාර මාර්ගය, ජලය මගින් ඇති වන වයිරස සඳහා උණු කරගත් ජලය පානය කිරීම, ජලජීතිකාව සඳහා සතුන් එන්නත් කිරීම ආදී ක්‍රම භාවිත කිරීමෙන් වයිරස රෝගවලින් බේරෙන්න හැකියාව සාධාරණ හැකියි. එහෙත් වයිරස් වැඩි වීම නිසා දැන් කොරෝනා වැනි වයිරසවලින් බේරීම ලෙසෙයි නැහැ.

පී.සී.ආර්. පරීක්ෂණ මගින් වයිරස් ජාන හඳුනාගනු ලැබේ. එසේ නැති නම් ප්‍රතිදේහජනක, ප්‍රතිදේහ බලා ද හඳුනාගත හැකියි. සමහර වයිරසවලට කවරයක් (Envelop) තිබෙන අතර සමහර වයිරසවලට එහෙම කවරයක් නැහැ. කවරයක් තිබෙන වයිරස විනාශ වන අතර එය නැති කවරය විනාශ වන්නේ නැහැ. ගොඩාක් ශක්තිමත්. ඒ අනුව කොරෝනාවලට ආවරණ කවරයක් තිබෙන නිසා, ඒවා විනාශ කරන්න ලෙහෙසියි. සබන් ගා අත සේදීම, සැනිටයිසර් භාවිත කරන්නේ ඒ නිසයි. එමගින් වයිරසය ඉවත්ව යයි.

කවරය නැති වයිරසයට උදාහරණයක් වන්නේ "ඇඩිනෝ"යි.

වයිරසවලට එන්නත් පමණක් නොව බෙහෙත් නැති නම් ඖෂධ ද ලබාදෙන අවස්ථා ද දැකගත හැකියි. ඉන්ෆ්ලුවන්සා, හෙපටයිටිස්, එච්.අයි. වී. යන වයිරස් ඊට උදාහරණයි. එහෙත් ඒ සඳහා බෙහෙත් තිබුණ ද අතුරු ආබාධ ඇති වීමේ අවදානම වැඩියි. මෙයට හේතු වන්නේ අදළ වයිරසයට බෙහෙත් ලබාදන්නත්, එයට පමණක් ක්‍රියා නොකිරීමයි. එනම් සිරුරේ ඒ සම්බන්ධ වෙනත් අවයවවලටත් බෙහෙත ගමන් කරන නිසයි. එමගින් අතුරු ආබාධ ඇති කිරීමේ අවදානමක පවතී.

ජීව විද්‍යාත්මක අවි ලෙසත් වයිරස භාවිත කළ හැකියි. ඒ අනුව තුස්තවාදයටත් වයිරස යොදා ගනු ලැබේ. ඒ සඳහා ලෝකයේ මේ වනවිට වයිරස් භාවිත කර තිබෙන අවස්ථා සොයාගත හැකියි.

ඡායාරූප සහ සටහන
සිසිර කුමාර බණ්ඩාර